کتاب : جامعه شناسی ۳ **سال تحصیلی:**	**به نام خدا** **معاونت آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش**	**فصل : اول** **درس: چهارم** **نام طراح:**

عنوان درس : کنش اجتماعی

اهداف یادگیری:

۱-شناخت کنش اجتماعی به عنوان خشت و بنا جامعه

۲- شناخت پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی

انتظارات پس از مطالعه:

آشنایی با ، مفاهیم نظم و بی نظمی – کنش اجتماعی به عنوان خشت بنای جامعه – مفهوم کنش اجتماعی و پیامدهای آن -پیامدهای نادیده گرفتن ویژگی های کنش اجتماعی (رکود اراده ها ، سقوط ارزش ها و افول معانی) – مقایسه « انسان به مثابه شی» با « انسان به مثابه آگاهی »

نکات مهم درس :

نظم اجتماعی – کنش اجتماعی – خشت بنای جامعه – رکود اراده ها – سقوط ارزش ها – افول معانی – ویژگی های کنش اجتماعی

توضیح درس :

مقدمه

درس با یک مثال تاریخی درباره مقاومت مردم عراق در برابر حمله داعش آغاز می شود

داعش شهر موصل عراق را ظرف یک روز اشغال کرد و این شهر را به عنوان پایتخت معرفی نمود ، سپس به استان صلاح الدین هجوم و در مدت کوتاهی آن را تصرف کرد . داعش در تدارک جشن پیروزی بود که خبر مقاومت شهر « **آمرلی** » با ۲۰ هزار نفر جمعیت در برابر ارتش ۲۰۰ هزار نفری داعش رسید ، در پی آن داعش آب و برق شهر آمرلی را قطع کرد و مسیر ارسال غذا و دارو را بست . مردم آمرلی قصد داشتند، با تکیه بر ظرفیت های بومی و فرهنگی خود و برخلاف نظم و نظریات معمول در برابر داعش بایستند .و پس از ۸۰ روز مقاومت با رسیدن گروه های مقاومت عراق حصر آمرلی شکسته شد. انتشار این خبر برای داعش گران تمام شد چون بقیه شهر های عراق با همین الگو دربرابر داعش ایستادند

- الگوی مقاومت آمرلی ، نظامی نبود بلکه کاملا فرهنگی بود ، زیرا مردمان این شهر ، سرباز نبودند ولی متعهد بودند .

با توجه به مثال ابتدا درس دو نوع مبارزه داریم :

- مبارزه نظامی (جنگ منظم) : سربازان مجبور انجام می دهند و از نظم مشخصی پیروی می کند .
- جنگ های نا منظم : ویژگی ها (مقاومت مردم آمرلی در برابر داعش نمونه یک جنگ نا منظم بود)

اولین بار توسط شهید چمران بکار گرفته شد

- مبتنی بر آگاهی فرهنگی و جغرافیایی سربازان

- سربازان داوطلب محلی قادرند در موقعیت بومی خود ، با امکانات محدود حتی در برابر تهاجم یک ارتش یزرگ نیز مقاومت کنند .

- به جای اجرای نقشه های از پیش برنامه ریزی شده ، متناسب با موقعیت خاص جغرافیایی و فرهنگی خود عمل می کنند

- به خاطرانگیزه های اخلاقی و آرمانهای معنوی خود ، توانی فراتر از نظم موجود به دست می آورند .

تفاوت مبارزه نظامی با جنگ نا منظم : مبارزه نظامی از نظم متداول و موجود پیروی می کند . جنک نامنظم از نظم ظاهری متداول فراتر می رود و با ارزش های و معانی پیوند می خورد .

کنش اجتماعی خشت بنای جامعه

در درس سوم یاد گرفتیم که هر جامعه نظمی دارد . این نظم تا حد زیادی حاکم بر افراد است و به اقدامات اعضای جامعه شکل می دهد .

پرسش

- میزان تسلط و تعیین کنندگی نظم و مناسبات اجتماعی تا کجاست؟
- آیا ساختار های اجتماعی ، کاملا مسلط بر انسان ها هستند و سرنوشت آنها را تعیین می کنند؟

پاسخ

در پاسخ دو دیدگاه مطرح است :

دیدگاه اول (ساختارگراها)	سر نوشت انسان ها توسط ساختارهای اجتماعی تعیین می شود و افراد فاقد هر گونه قدرت مقاومت در برابر مناسبات اجتماعی و ایجاد تغییر در آن ها هستند .
دیدگاه دوم (کنش گراها)	انسان ها عضوی از جامعه هستند و با کنش اجتماعی خود می توانند در حفظ وضع موجود یا تغییر آن اثر گذار باشند .

کنش اجتماعی ، خشت بنای جامعه است و تمامی پدیدهای اجتماعی خرد وکلان ، با کنش های اجتماعی پدید می آیند . ساختارهای اجتماعی ، هر چه قدر هم جا افتاده و با سابقه باشند ، با کنش های افراد به وجود آمده اند و برقرارند .

دوتا مثال از نظام اداری برای بررسی اثر ساختارها و نظام های اجتماعی بر افراد

نتیجه می گیریم : نظام اداری کشور ما ، فرصت ها و محدودیت هایی برای کنشگران ایجاد می کند و نارسایی و آسیب هایی نیز دارد ، اما باید توجه داشت که این نظام اداری ، محصول کنش های مدیران ، کارکنان ، قانونگذاران و مراجعان است .

مثال ۱- مرد تاجر وارد کننده لوازم خانگی ، به عنوان یک وارد کننده کالا یا پرداخت کننده مالیات ، فردی بیرون از این نظام اداری نیست ، بلکه خود عضوی از آن است و با اقدامات و کنش های خود می تواند:

- در تداوم و تثبیت نظام اداری موجود نقش داشته باشد ← اگر به برقراری روابط دوستانه با کارمندان گمرک و پرداخت رشوه ادامه دهد .
- موجب تغییر و تحول در نظام اداری می شود ← اگر از پرداخت رشوه برای پیشبرد کار خود منصرف شود و دیگران را نیز به این امر تشویق کند .

مثال ۲- آقای کارمند نیز با استفاده از ماشین خود در تداوم ترافیک سهیم است و اگر از وسایل حمل و نقل عمومی استفاده کند ، می تواند در حل این مشکلات موثر باشد .

و یک مثال دیگر:

ما که به اداره ای مراجعه می کنیم (بیشتر توی شهرهای کوچک) به دنبال یافتن آشنایی برای زود راه انداختن کارمان می گردیم همان قدر در نارسایی نظام اداری موثر هستیم « که مدیران و کارکنان » موثر هستند .

نتیجه : مثال ها نشان می دهند که مشکلات و مسائل اجتماعی ، بیرون از دایره نفوذ و تاثیر ما نیستند و این گونه نیست که فقط افراد خاصی (مانند مسئولین و مدیران) بتوانند بر آنها تاثیر بگذارند .

● همه ما به عنوان عضوی از جامعه با کنش های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن اثرگذار هستیم و این به این معنا نیست که میزان تاثیر گذاری همه افراد یکسان است . صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت ها ، نسبت به سایرین اثرگذاری بیشتری دارند .

« زندگی اجتماعی انسان» و« نظم» همزاد هم هستند ← اما ← انسان ها صرفا مجریان نظم نیستند ← بلکه ← قادرند با توجه به ارزش ها و آرمان های خود، نظم اجتماعی را تغییر دهند و از مشکلات احتمالی ساختارها اجتماعی بکاهند

به هر میزان که این ارزش ها و آرمانها والاتر و انگیزه ها قوی تر باشد ، تغییرات مهم تری رقم خواهد خورد .

پیامد های نادیده گرفتن کنش اجتماعی

فلزات نقطه جوش و ذوب مخصوص خود را دارند اما ما آدمها نقطه جوش متفاوتی داریم بعضی انسانها زود جوش می آورند و عصبانی می شوند ، اما بعضی دیگر صبورند و دیر عصبانی می شوند.

انسانها برخلاف پدیده های طبیعی ، آگاهانه عمل می کنند و عملشان معنادار است . آنها در شرایط گوناگون رفتار متفاوتی از خود نشان می دهند ، بنابراین کنش انسان ها را نمی توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد ، زیرا اگر چه حس و تجربه از ابزارهای مهم شناخت علمی هستند ، اما روش تجربی توان فهم معانی کنش انسان ها را ندارد .

مثال : بحث شما با دوستتان بالا بگیرد ، او عصبانی شده و می خواهد با شما درگیر شود شما در چنین موقعیتی می توانید لبخند بزنید و محیط را ترک کنید ، خودرا سرگرم کاری دیگر کنید ، مشغول مطالعه شوید ، خود را به بی خیالی بزنید و یا با او درگیر شوید و غیره .....

همه انتخاب هایی که در موقعیت های مختلف پیش روی شما قرار می گیرد کنش اجتماعی محسوب می شود .

یعنی فعالیت های معنا داری که باتوجه به دیگری انجام می شود.

در انتخاب نوع رفتار (کنش اجتماعی) باید پیامدهای آن را در نظر گرفت .

● عمل انسان ، آگاهانه و معنادار است ، اما رویکرد تبیینی با تمرکز بر آن چه مشاهده می شود ، اغلب « معنای » کنش و آن چه درون انسان می گذرد را نادیده می گیرد .

پیامدهای نادیده گرفتن کنش اجتماعی ← رکود اراده ها – سقوط ارزش ها – افول معانی

رکود اراده ها

رکود اراده ها (خلاقیت زدایی)

کنش اجتماعی ، ارادی است . اما جامعه شناسی تبینی ، اراده و خلاقیت انسان ها را نادیده می گیرند از طریق:

۱- تاکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی ۲- یکسان انگاشتن نظم اجتماعی با نظم طبیعی

تاکید افراطی بر نظم اجتماعی

۱- به تدریج سبب می شود افراد بدون آن که بدانند این نظم برای تحقق چه آرمان ها و ارزش هایی است آن را رعایت کنند

۲- موجب سرکوب روحیه خلاق انسان ها در بسیاری از عرصه های مانند هنر ، ارتباط و اندیشه می شود.

« نظم اجتماعی »و «خلاقیت » دو بال موفقیت انسان هستند ← اما ← تاکید افراطی برنظم اجتماعی ← سبب می شود ← روحیه خلاق انسان ها در بسیاری از عرصه ها (مانند هنر ، ارتباط و اندیشه) سرکوب شود

اگر از نظم موجود گامی فراتر نهیم ← انقلاب اجتماعی ، اندیشه های جدید ، شاهکار هنری و اختراعات بزرگ رخ می دهد

● ماکس وبر از سلطه چنین نظمی ،که گویا هدف جدا از انسان ها و نیازهای واقعی آنها دارد . به قفس آهنین تعبیر می کنند

سقوط ارزش ها

سقوط ارزش ها (ارزش زدایی)

کنش اجتماعی هدفدار است ، برخی اهداف کنشگران (مانند کسب درآمد ، ساختن خانه و .....) قابل مشاهده اند ، ولی انسان ها اغلب در کنش هایشان به دنبال تحقق اهداف و ارزش هایی (مانند کسب فضیلت های اخلاقی ، جلب رضایت الهی و...) هستند که دیگران نمی توانند آن را مشاهده کنند .

در جامعه شناسی تبیینی ، ارزش بودن مهربانی ، فداکاری و..... یا ضد ارزش بودن کینه توزی ، خود خواهی و غیره... قابل مشاهده و فهم نیست ، زیرا با استفاده از روش های تجربی نمی توان گفت مهربانی یک فضیلت اخلاقی و کینه توزی یک رذیلت اخلاقی است .

تاکید صرف بر اعتبار روش های تجربی = (انکار سایر روشها شناخت) ← قابل توضیح نبودن بسیاری ازکنش های عاطفی ، هنری ، اخلاقی و مذهبی با رویکرد تبیینی ← انکار ارزش های عاطفی ← اخلاق گریزی

مثال : بزرگ ترین کشتار جهان در جنگ جهانی اول و دوم میان توسعه یافته ترین کشورها رخ داد و با فجیع ترین کشتار تاریخ بشر در هیروشیما و ناکازاکی پایان یافت

● پیشرفت های چشمگیر جهان غرب در حوزه صنعت و فضا به گسترده ترین و عمیق ترین شدن فجایع انسانی و زیست محیطی منجر شده است .

افول معانی

افول معانی (معنا زدایی)

کنش اجتماعی ، آگاهانه و معنادار است . نادیده گرفتن معانی کنش ، سبب شده تا بیشتر مطالعات تبیینی ، به توصیف خصوصیات و رفتار های قابل مشاهده ما محدود شود .

مثلا مطالعات تبیینی نشان داده که میان عواملی مانند میزان پرخاشگری ، هیجان ، خواب ، تاهل و تحصیلات ، با اعتیاد به اینترنت و بازی های رایانه ای ، رابطه وجود دارد در این رویکر از زاویه دید کاربران به موضوع نگاه نمی کنند

اما اگر تفسیرهای جوانان و نوجوانان را در نظر بگیریم متوجه می شویم که عامل اصلی گرایش آنها به اینترنت و بازی های رایانه ای ، معنای استفاده از این ابزار است . بیشتر جوانان و نوجوانان ، استفاده هر چه بیشتر از آنها را به روز بودن ،

سرگرمی ، آزادی ، هیجان و توانایی معنا می کنند . این قبیل معانی و انگیزه ها ، عوامل اصلی حضور افراطی جوانان و نوجوانان در فضای مجازی است .

اما برای فهم این معانی نمی توان از روش های تجربی استفاده کرد . بلکه باید همدلانه با جوانان همراه شد تا مسائل زندگی و آرزوهای آنها را درک کرد و به آنان یاری رساند .

● همراهی همدلانه به معنا تائید کنشگران نیست ، بلکه به معنای نگاه به مسائل آنها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن هاست .

مطالعات تبیینی ، با بی توجهی به فهم خاصی که افراد از رفتارهای خود دارند ، صرفا در صدد شناسایی عوامل بیرونی و مشاهده پذیر رفتار آنهاست در حالی که ما انسان ها در جهان اجتماعی با افراد سر وکار داریم و لازم است با توجه به تفسیر آن ها از خودشان ، به فهم همدلانه کنش های آن ها دست پیدا کنیم .

نتیجه :

تاکید بیش از اندازه رویکرد تبیینی بر نظم اجتماعی ← حذف ۱) اراده و خلاقیت ، ۲) ارزش و اخلاق ۳) آگاهی و معنا از زندگی اجتماعی ← گرفتن شور زندگی از انسان

نظریه کنش اجتماعی

برای جلو گیری از پیامدها (خلاقیت زدایی ، ارزش زدایی و معنا زدایی)کنش اجتماعی مورد توجه برخی جامعه شناسان قرار گرفت .

نظریه پردازان کنش اجتماعی :

- آگاهی و معنا را مهم ترین ویژگی کنش اجتماعی می دانند و زندگی اجتماعی انسان را با تاکید بر آگاهی و معنا مطالعه می کنند .
- ویژگی های دیگر کنش (اراده و ارزش) را مهم می دانند . ولی آنها را برخاسته از آگاهی و تابع آن می بینند .

● همین نگاه (یعنی توجه به آگاهی و معنا به عنوان مهم ترین ویژگی کنش اجتماعی) ، مسیر را برای عبور از جامعه شناسی تبیینی و روی آوردن به جامعه شناسی تفسیری هموار ساخت .

توضیح تصاویر:

تصویر صفحه ۳۲ – صحنه ای از نمایش« سبز ، سفید ، سرخ » : روایتگر سه داستان امروزی به موازات یکدیگر است که حلقه اتصال آنها شهید مدافع حرمی است که در سوریه توسط نیرو های تکفیری داعش به شهادت رسیده و قراراست پیکر پاک او تشیع شود. (زندگی اجتماعی شبیه به یک صحنه نمایش است افراد در جامعه نقش هایی به عهده می گیرند ، در تئاتر بازی کردن بازیگران نوعی کنش اجتماعی محسوب می شود)

تصاویر صفحه ۳۳ – دوتصویر بالا صفحه روش های کنترل اجتماعی نسبت به کنش تقلب است (بر ساختارهای جامعه تسلط پیدا شده ساختارها حفظ شده) دو تصویر پایین روشهای تقلب دانش آموزان است (میزان تسلط بر روی ساختار کم است ، ساختارها حفظ نشده) ارتباط تصاویر با متن درس :کنش تقلب توسط دانش آموز انجام می گیرد واین باعث می شود نظام آموزشی هم متناسب با آن در خود تغییر بوجود بیاورد و ساختارهای کنترل کننده هم متناسب با آن شکل می گیرد تغییر می کنند و یا دوام پیدا می کنند.

تصاویر صفحه ۳۵ – حکومت ترکیه با تایید نفوذ اسلام در جامعه و با هدف ایجاد نوعی مذهب که مورد تائید حکومت باشد و اصل سکولار را تهدید نکند ، مدارس امام خطیب را بنا کرد اما از سال ۱۹۷۰ این مدارس به پناهگاهی برای اسلام گراها تبدیل شد .

در دهه ۱۹۸۰ ، حجاب در مدارس ، دانشگاه ها وادارات ترکیه ممنوع اعلام شد . دانشجویان پویشی علیه این قانون به راه انداختند و شکایت خود را به دادگاه ترکیه بردند . (همه افراد با کنش های اجتماعی خود در حفظ وضع موجود یا تغییر آن اثر گذار هستند و اسلام گرها به خاطر اهمیت و والا بودن آرمان ها و ارزشهایشان آن چنان انگیزه ای قوی پیدا کردند که بر نظم موجود اثر و یک محدودیت را تبدیل به فرصت کردند)

ارتباط دو تصویر با متن کتاب (نمونه عینی از اثر کنشگران بر نظم موجود در زندگی اجتماعی)

تصاویر صفحه ۳۷ –

تصاویر بالای صفحه ۳۷- « اوردوس » بزرگ ترین شهر متروکه جهان است که با وجود سر مابه گذاری و برنامه ریزی دولت چین برای تشویق و ترغیب هزاران نفر به سکونت در آن ، تقریبا خالی از سکنه مانده و شهر ارواح لقب گرفته است .

ارتباط تصویر با متن کتاب : نمونه عینی که نشان می دهد انسان در شرایط گوناگون ، رفتارهای متفاوتی از خود نشان می دهد (دلایل خالی ماندن از سکنه با وجود مدرن بودن ازنظر افراد متفاوت است) و برای یافتن « فهم کنش انسان ها » نمی توان از روش های تجربی استفاده کرد .

تصاویر پایین صفحه ۳۷ - پرگار یکی از ابزارهایی است که گالیله برای رسم اشکال هندسی ساخت . او روش تجربی را در دورانی به کار گرفت که شهود تنها روش علمی قابل قبول بود. (گالیه بر نظم موجود که «استفاده از روش شهود تنها روش علمی در آن زمان بود » تکیه نکرد و فراتر رفت و از روش تجربی استفاده نمود . و باعث ایجاد یک خلاقیت شد)

نظم اجتماعی و خلاقیت دوبال موفقیت انسان ها هستند.

ارتباط تصویر با متن کتاب : هردو تصویر اشاره به مهم بودن نظم و خلاقیت در کنار هم دارد . تاکید افراطی بر نظم اجتماعی سبب سرکوب روحیه خلاق انسان ها در بسیاری از عرصه ها می شود.

تصاویر صفحه ۳۸ –

تصاویر بالای صفحه ۳۸- اندازه گیری اجزای بدن در ایام جنگ جهانی دوم برای تعیین این که چه کسی از نژاد برتر بر خوردار است و برگزاری جشنواره زیبایی در روزگار ما نشان دهنده تاکید افراطی بر امور قابل مشا هده اند.

تصویر لوگوی مسابقه دوشیزه دنیا (دختر شایسته) : **(Miss World)** به معنی دوشیزه دنیا یک مسابقه بین المللی زیبایی است که هر سال توسط سازمانی به همین نام برگزار می شود .

شکل گیری بحث نژاد برتر طی جنگ جهانی : با اندازه گیری اعضای بدن با ابزارهای کمی تعیین می کردند چه کسی از نژاد برتر است .

تصاویر پایین صفحه ۳۸ – تربیت و نگه داری حیوانات در سیرک ها و تبدیل کردن آنها به موجوداتی آرام ، دست آموز برای اجرای نمایش با روش هایی از قبیل جداساری از طبیعت ، تنبیه بدنی ، تحمل گرسنگی و شرطی کردن آن ها صورت می گیرد.

ارتباط تصاویر صفحه ۳۸با متن درس : نمونه عینی از ارزش زدایی و سقوط ارزش ها در جامعه و اخلاق گریزی با انکار ارزش ها . با روش های تجربی نمی توان ارزش ها را اندازه گیری کرد .

تصاویر پایین صفحه ۳۹ و تصاویر بالای صفحه ۴۰

نقاشی های گردش خانواده اثر پاول کله که به گفته او در ورای آن راز و رمزی نهفته است با هنر می توان به آن راه یافت و نقاشی زرد، قرمز ، آبی اثر واسیلی کاندینسکی ، خالق نقاشی های مدرن انتزاعی ، تفاسیر عمیقی دارند و شکل ها ورنگ ها به واقعیتی مشخص بیرون از ذهن انسان اشاره ندارند.

و تصاویر جشنواره های فیلم ، موسیقی و جشنواره فیلم فجر که هر ساله در تهران برگزار می شود و مهم ترین جشنواره سینمایی ایران است .

ارتباط با متن درس : نمونه ها عینی که اشاره به معنادار بودن کنش اجتماعی دارد برای فهم معانی فیلم ، موسیقی و نقاشی نیاز به فهم همدلانه آنها داریم و با همراهی همدلانه با توجه به تفسیر آنها از نگاه خالق اثر به فهم معانی آنها دست می یابیم (نیازمند تفسیر همدلانه)

پاسخ فعالیت های کتاب:

تکمیل کنید صفحه ۳۶ - راز تخته سنگ :

هر سد و مانعی می تواند یک شانس برای تغییر زندگی انسان باشد

مقایسه کنید :

« مقایسه انسان به مثابه شیء» با « انسان به مثابه آگاهی و معنا » در روابط اجتماعی :

تصویر فیلم «عصر جدید» فیلمی کمدی آمریکایی به کارگردانی و نویسندگی چارلی چاپلین . این فیلم تقلای ولگرد کوچولو برای زندگی در دنیای مدرن و صنعتی است . که در این فیلم انسان به مثابه یک شی دانسته شده است

فیلم « تلقین» علمی – تخیلی به کارگردانی کریستوفر نولان و محصول آمریکا در آن انسان موجودی آگاه دانسته شده است.

انسان به مثابه شیء	انسان به مثابه آگاهی و معنا
انسان دارای اراده فرض نمی شود.	انسان دارای اراده فرض می شود.
ساختار اجتماعی و نظام اجتماعی تعیین کننده کنش اجتماعی انسان هستند.	انسان در شکل گیری و تغییر ساختار اجتماعی و نظام اجتماعی تعیین کننده است .
انسان همانند ماشین فرض می شود پس همانند ماشین با روش های صرفا تجربی مورد مطالعه قرار می گیرد.	انسان همانند ماشین فرض نمی شود و با روش های صرفا تجربی مورد مطالعه قرار نمی گیرد و به تفسیری که کنشگران از کنش خود دارند اهمیت می دهد و روش همدلانه را به کار می گیرد .
در روابط اجتماعی خود ، خود را فاعل و موثر ارزیابی نمی کند و همواره دلایل انجام کنش های خود را به بیرون از خود نسبت می دهد .	در روابط اجتماعی خود ، خود را فاعل و موثر ارزیابی می کند و دلایل انجام کنش خود را به خود ، نسبت می دهد.
در این صورت حفظ وضع موجود را در روابط اجتماعی طبیعی می داند.	در این صورت تغییر وضعیت موجود را در روابط اجتماعی ممکن می داند.

فعالیت های مکمل:

بخوانیم و بدانیم صفحه ۳۴ – حکایتی که می توان گفت با ساختن یک انسان یک جهان را می توان ساخت.

ساختارهای اجتماعی با کنش های افراد به وجود آمده و برقرارند .

بخوانیم و بدانیم صفحه ۳۵- «بنیاد ظلم در جهان ، ابتدا اندک بود و سپس هر کسی آمد ظلمی کرد و به آن ظلم افزود تا بدین جا رسیدیم .»

از این داستان می فهمیم که همه اعضاء جامعه با کنش های اجتماعی خود ، در حفظ وضع موجود یا تغییر آن موثر هستند.

شعر« اگر ز باغ رعیت ، ملک خورد سیبی / بر آورند غلامان او درخت از بیخ » بیانگر این است که : میزان تاثیر گذاری همه اعضای یک جامعه یکسان نیست و صاحبان برخی مشاغل و مسئولیت ها ، نسبت به سایرین اثر گذاری بیشتری دارد.

سوالات امتحانی پرتکرار:

سوالات صحیح و غلط

۱-مبارزه نظامی از نظم خاصی تبعیت نمی کند و تابع قوانین خاصی نمی باشد . درست نادرست

۲- خشت بنای جامعه ،کنش انسانی است . درست نادرست

۳- تمامی پدیده های اجتماعی خرد و کلان با کنش های اجتماعی پدبد می آیند . درست نادرست

۴- رویکرد تبیینی بر آنچه مشاهده می شود تمرکز می کند. درست نادرست

۵ – جامعه شناسی تبیینی با تاکید بر نظم اجتماعی ، اراده و خلاقیت انسان ها را به عنوان یکی از ویژگی های کنش اجتماعی نادیده می گیرد. درست نادرست

۶ – دانش تجربی صرفا تبیین های تجربی را به رسمیت می شناخت . درست نادرست

۷- زندگی فردی انسان و نظم ، همزاد یکدیگرند . درست نادرست

۸ – رویکرد تبیینی ، اغلب آنچه درون انسان می گذرد را ندیده می گیرد . درست نادرست

۹ - خلاقیت زدایی یا رکود اراده ها ، نتیجه نادیده گرفتن ارادی بودن کنش انسان است . درست نادرست

۱۰ – برگزاری جشنواره زیبایی در روزگار ما ، نشان دهنده تاکید افراطی بر معنای امور است. درست نادرست

۱۱ – معنا زدایی یا افول معانی نتیجه توجه به ویژگی آگاهانه و معنا دار بودن کنش است . درست نادرست

۱۲ – همه جامعه شناسان معتقدند که هر جامعه ای نظمی دارد . درست نادرست

۱۳ – در رویکرد تبیینی ، افراد قدرت مقاومت در برابر ساختارها را ندارند. درست نادرست

۱۴ – تاکید افراطی رویکرد تبیینی بر روش تجربی ، موجب سر کوب روحیه خلاق انسان ها می شود درست نادرست

۱۵- « نظم اجتماعی » و « خلاقیت » دو بال موفقیت انسان ها هستند . درست نادرست

۱۶- انقلاب های اجتماعی ، بر اثر فراتر گام گذاشتن انسان ها از نظم موجود ایجاد می شود. درست نادرست

۱۷ – مهم ترین روش فهم معنا و انگیزه کنش اجتماعی روش همدلانه است . درست نادرست

۱۸ – قفس آهنین ماکس وبر نشانه معنازدایی است . درست نادرست

۱۹- ساختارهای اجتماعی ، هر چقدر هم جا افتاده و با سابقه باشند با نظام اجتماعی به وجود آمده اند. درست نادرست

۲۰ – کنش انسان را می توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد. درست نادرست

سوالات کامل کردنی

۲۱- میزان تغییرات اجتماعی به ..... و..... برای تحقق بخشیدن به آنها بستگی دارد .

۲۲- سربازان جنگ نا منظم به سبب .....و .....توانایی فراتر از نظم موجود به دست می آورند.

۲۳ – اصطلاح جنگ نا منظم اولین بار توسط ..... به کار گرفته شد .

۲۴ – خشت بنای جامعه ..... است .

۲۵ – روش ..... توانایی فهم ..... کنش انسان ها را ندارد.

۲۶- دو بال موفقیت انسان ها ..... و ..... می باشد.

۲۷ – مقاومت مردم مسلمان آمرلی ، نمونه بارز از جنگ های .....است .

۲۸ – اصطلاح قفس آهنین توسط ..... مطرح شد .

۲۹ - ..... با کنش افراد به وجود می آید و برقرار می ماند .

۳۰ – انسان ها با توجه به ..... و ..... خود می توانند نظم اجتماعی را تغییر دهند .

۳۱ – پیامد نادیده گرفتن هدفدار بودن کنش ، ..... است .

۳۲ – توجه جامعه شناسان به ارادی و آگاهانه بودن کنش ، مسیر را برای عبور از جامعه شناسی ..... و روی آوردن به جامعه شناسی ..... هموار ساخت .

۳۳ – ماکس وبر از سلطه .....که هدفی جدا از انسان و نیاز های واقعی او دارد به « قفس آهنین » تعبیر می کند.

۳۴ – شاهکارهای هنری ، بر اثر فراتر گام گذاشتن انسان ها از ..... ایجاد می شود .

۳۵ – اگر گالیله بر نظم موجود تکیه می کرد ، هیچ گاه از ..... استفاده نمی کرد .

۳۶ – جامعه شناسی تبیینی ، اهدافی از جنس ..... هستند رانادیده می گیرند .

۳۷ – تاکید افراطی بر روش های تجربی ، منجر به ..... می شود.

۳۸ –بررسی نقاشی های دوران مدرن ، نیازمند تفسیر های ..... است .

۳۹- مفهوم خلاقیت زدایی با نادیده گرفتن ویژگی ..... کنش ارتباط دارد.

۴۰ – انسان ها برخلاف پدیده های ..... آگاهانه عمل می کنند و عمل شان ..... است .

سوالات چهار گزینه ای

۴۱- انسان ها با توجه به کدام دو مورد قادرند نظم اجتماعی را تغییر دهند ؟

۱) ارزش ها – هنجارهای خود ۲) آگاهی – اراده خود ۳) آرمان ها – ارزش های خود ۴) معناداری - هدف داری کنش

۴۳– کدام گزینه در ارتباط با « تعریف کنش اجتماعی » نادرست است ؟

۱)معنا دار ۲) رو به دیگری ۳) آگاهانه ۴) ذاتی

۴۳- به ترتیب ماکس وبر از سلطه « چه نوع نظمی »و با « چه تعبیری » یاد می کند که موجب می شود آن نظم ، هدفی جدای از انسان ها و نیازهای واقعی آن ها داشته باشند؟

۱) نظم اجتماعی خلاقیت زدا – معنا زدایی افراطی ۲) نظم اجتماعی ارزش زدا – معنا زدایی افراطی

۳) نظم اجتماعی خلاقیت زدا – قفس آهنین ۴) نظم اجتماعی ارزش زدا – قفس اهنین

۴۴ – به ترتیب « اندازه گیری اجزای بدن » در ایام جنگ جهانی دوم و« برگزاری جشنواره زیبایی در روزگار ما » نشان دهنده غلبه کدام رویکرد در جامعه شناسی است ؟

۱)تبیینی – انتقادی ۲) تبینی – تفسیری ۳) تفسیری – انتقادی ۴) تبیینی – تبیینی

۴۵ – هرگاه « همدلی» به عنوان یکی از روش های فهم جهان سخن می گوییم ، منظورمان کدام مفهوم است ؟

۱) به معنای تایید کنشگران ۲) به معنای تلاش برای تغییر فهم آن هاست

۳) به معنای نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان است. ۴) به معنای تغییر بینش کنشگران به یاری خود آنان است.

۴۶– کدام گزینه در مورد پیامدهای استفاده افراطی از فضای مجازی نادرست است ؟

۱) امکان دسترسی به مطالب مهم را از فرد می گیرد. ۲) فرد را تحت کنترل قرار می دهد و او را سطحی می کند.
۳) فرد را از مکان و زمان خود دور می کند . ۴) فرد را به روز و سرگرم می کند.

۴۷- کدام یک از گزینه های زیر خلاقیت زدایی محسوب می شود ؟

۱)اختراعات بزرگ ۲) شاهکارهای هنری ۳) انقلاب های اجتماعی ۴) سرکوب اندیشه های جدید

۴۸ – هر کدام از موارد زیر به ترتیب بر اساس چه روشی قابل بررسی است ؟

« نقاشی های دوران مدرن » ، « فیلم های سینمایی » ، « موسیقی »

۱) همدلی – تجربی – همدلی ۲) همدلی – همدلی – همدلی
۳) همدلی – تجربی – تجربی ۴) تجربی – تجربی – تجربی

۴۹- رابطه « نظم اجتماعی » و « خلاقیت » در موفقیت انسان ها کدام است ؟

۱)درتقابل هم ۲) مکمل هم ۳) گاها مکمل و اغلب در تقابل هم ۴) گاها در تقابل و اغلب مکمل هم

۵۰ – مهم ترین تغییرات اجتماعی چه زمانی اتفاق خواهد افتاد ؟

۱) نظم شدید اجتماعی وجود داشته باشد ۲) اخلاق گریزی اتفاق بیفتد
۳) ساختارهای اجتماعی دچار مشکلات باشند ۴) آرمان های والاتری وجود داشته باشد.

۵۱ – اخلاق گریزی ناشی از نادیده گرفتن کدام یک از ویژگی های کنش است ؟

۱) اراده ۲) هدف ۳) معنا ۴) آگاهی

۵۲ – تمامی پدیده های اجتماعی خرد وکلان با ..... پدید می آیند .

۱)زبان ۲) کنش اجتماعی ۳) اندیشه و تفکر ۴) نظام اجتماعی

۵۳ – نظام اداری ما محصول کنش اجتماعی چه کسانی است ؟

۱) کارکنان و مدیران ۲) مراجعان ۳) قانون گذاران ۴) همه موارد

سوال تطبیقی

۵۴– هر یک از عبارات سمت راست به کدامیک از یک از مفاهیم سمت چپ اشاره دارد . (یک مورد اضافی است)

۱-در دیدگاه تبیینی ضد ارزش بودن کینه توزی و خود خواهی قابل فهم نیست	الف – افول معانی
۲- تمام پدیده های اجتماعی خرد وکلان با آنها پدید می آیند.	ب – سقوط ارزش ها
۳- محدود شدن مطالعات تبیینی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده	ج – کنش های اجتماعی
۴- نادیده گرفتن اراده انسان ها و تاکید افراطی بر نظم اجتماعی از دیدگاه جامعه شناسی تبیینی	د – رکود اراده ها
	ه – کنش های انسانی

سوالات پاسخ کوتاه

۵۵ – نوع الگوی مقاومت شهر آمرلی در عراق چه بود ؟

۵۶ – مهم ترین ویژگی کنش اجتماعی از دیدگاه نظریه پردازان کنش اجتماعی چیست ؟

۵۷ – ویژگی مبارزه نظامی چه می باشد ؟

۵۸- افراد چگونه در حفظ وضع موجود جامعه یا تغییر آن اثر می گذارند؟

۵۹ – جامعه شناسان تبیینی کدام اهداف را ندیده می گیرد؟

۶۰ - نتیجه تاکید افراطی جامعه شناسان تبیینی بر نظم اجتماعی چیست ؟

۶۱ – اثر گذاری انسان ها بر جامعه و بر ساختارها تا چه اندازه است ؟

۶۲ – تاسیس مدارس امام خطیب در ترکیه به کدام ویژگی کنش های انسان اشاره دارد؟

۶۳ – عدم توجه به هدفدار بودن کنش در رویکرد تبیینی به چه امری منجر می شود؟

۶۴ – داشتن روحیه خلاق به کدام ویژگی کنش اشاره دارد ؟

۶۵ – رویکر تبیینی ، کدام ویژگی کنش را نادیده می گیرد ؟

۶۶ – ویژگی مبارزه نظامی چیست ؟

سوالات پاسخ کامل

۶۷ – نادیده گرفتن کنش اجتماعی توسط کدام رویکرد انجام می شود ؟ پیامدهای آن را نام ببرید

۶۸ – فرد تاجر چگونه می تواند در اصلاح ساختار اداری جامعه تاثیر گذار باشد ؟

۶۹ – انسان ها در چه شرایط قادر به تغییر نظم اجتماعی هستند ؟

۷۰ – نتیجه تاکید بیش از اندازه بر نظم اجتماعی چه می باشد؟

۷۱ – جنگ های نامنظم و ویژگی های آن را بنویسید ؟ و مثال بزنید.

۷۲ – مسائل اجتماعی چگونه در دایره نفوذ و تاثیر ما قرار می گیرند؟

۷۳ – رویکر تبیینی ، چگونه منجر به پیدایش جامعه شناسی تفسیری شد ؟

۷۴ – چرا مهربانی یا کینه توزی در رویکرد تبیینی قابل فهم نیست ؟

۷۵ – یکسان انگاری نظم اجتماعی و نظم طبیعی در کدام رویکرد صورت می گیرد و چه نتیجه ای دارد ؟

۷۶ – نارسایی ها نظام اداری ما ناشی از چیست ؟

۷۷ – چرا کنش انسان را نمی توان فقط با روش تجربی تحلیل کرد ؟

۷۸ – معنای اصطلاح « قفس آهنین » چیست ؟

۷۹ – چرا رویکرد تبیینی موجب ارزش زدایی می شود ؟

۸۱ – منظور از روش همدلانه چیست ؟

۸۱ – انسان به مثابه شی با انسان به مثابه معنا و آگاهی ، چه تفاوتی با یکدیگر دارند؟

۸۲ – تحلیل کنید چرا پیشرفت های جهان غرب در حوزه صنعت و فضا منجر به فراگیر شدن فجایع انسانی و زیست محیطی شده است ؟

۸۳ – در صورتی که موضوع یک تحقیق « بررسی اقبال جوانان و نوجوانان به اینترنت و بازی های رایانه ای » باشد توضیح دهید در دو دیدگاه تبیینی وتفسیری چه نوع بررسی انجام می شود ؟

سوالات امتحان نهایی:

سوالات صحیح و غلط

۸۴ - تاکید افراطی بر نظم اجتماعی موجب سرکوب روحیه خلاق انسان ها در بسیاری از عرصه ها مانند هنر ، ارتباط و اندیشه می شود . درست نادرست

۸۵ - همراهی همدلانه به معنای تائید کنشگران نیست بلکه به معنای نگاه کردن به مسائل آنها از منظر خودشان و تلاش برای فهم آن هاست . درست نادرست

۸۶ - برای فهم انگیزه جوانان و نوجوانان باید از روش های تجربی استفاده کرد تا مسائل زندگی و آرزوهای آن ها را فهمید و آنان را یاری کرد . درست نادرست

سوالات چهارگزینه ای

۸۷ -کدام گزینه پیامد نادیده گرفتن کنش اجتماعی را نشان می دهد؟

الف) کینه توزی – ارزش گذاری ب) معنازدایی – ارزش گذاری – خلاقیت

ج) خلاقیت زدایی – ارزش زدایی – معنا زدایی د) خلاقیت زدایی – کینه توزی – معنا زدایی

۸۸ - تعبیر مارکس وبر از سلطه نظمی که گویا جدا از اهداف انسان ها و نیاز های واقعی آنهاست چه نام دارد؟

الف) هویت زدایی ب) اخلاق گریزی ج) معنا گرایی د) قفس آهنین

۸۹ - پیامد نادیده گرفتن کنش در رویکرد پوزیتویستی کدام گزینه است ؟

الف) هویت زدایی ب) اخلاق گرایی ج) معنا گرایی د)خلاقیت زدایی

۹۰- نظریه پردازان کنش اجتماعی چه عواملی را مهم ترین ویژگی کنش اجتماعی می دانند؟

الف) آگاهی و معناداری ب) آگاهی و اراده ج) اراده و ارزش د) اراده و معناداری

سوالات تطبیقی

۹۱ - تعبیر وبر از نظمی که گویا هدفی جدا از انسان ها و نیاز های واقعی آنها دارد. قفس آهنین

۹۲- تمام پدیده های اجتماعی خرد وکلان با آن شکل می گیرد . کنش اجتماعی

۹۳- خشت بنای جامعه کنش اجتماعی

۹۴- هر عبارت به کدام یک از انواع پیامد های نادیده گرفتن کنش اجتماعی اشاره دارد؟

الف) ارزش بودن مهربانی و فداکاری و ضد ارزش بودن کینه توزی قابل مشاهده نیست .(.....)

ب) با یکسان دانستن نظم اجتماعی و نظم طبیعی اراده انسان ها را نادیده می گیرد . (.....)

ج) محدود شدن مطالعات جامعه شناسی به توصیف خصوصیات و رفتارهای قابل مشاهده (.....)

د) ارزش بودن مهربانی و فداکاری قابل فهم نیست . (.....)

۹۵- منظور از خشت بنای جامعه ..... است .

۹۶- نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان و تلاش برای فهم آنها ..... نام دارد

سوالات پاسخ کوتاه

۹۷- برای فهم انگیزه اعتیاد جوانان و نوجوانان به اینترنت وبازی های رایانه ای چه باید کرد ؟

۹۸- همراهی همدلانه به چه معنایی نیست ؟

۹۹- نگاه کردن به مسائل کنشگران از منظر خودشان به کدام مفهوم اشاره دارد؟

۱۰۰- انقلاب های اجتماعی و اندیشه های جدید نتیجه چیست ؟

سوالات پاسخ کامل

۱۰۱- چرا جامعه شناسان تبیینی دچار اخلاق گریزی می شوند؟